

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. gruodžio 12 d.*

„Apeliacinis skundas – Europos Sąjungos prekių ženklas – Reglamentas (EB) Nr. 207/2009 – 15 ir 66 straipsniai – Kolektyvinio Europos Sąjungos prekių ženklo naudojimas iš tikrųjų – Prekių ženklas, susijęs su pakuočių atliekų surinkimo ir utilizavimo sistema – Prekių ženklo naudojimas ant prekių, kurioms jis buvo įregistruotas, pakuočių“

Byloje C-143/19 P

dėl 2019 m. vasario 20 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, įsteigta Kelne (Vokietija), atstovaujama *Rechtsanwältin* P. Goldenbaum,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybai (EUIPO), atstovaujamai D. Hanf,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, teisėjai I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (pranešėjas) ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH* (toliau – DGP) prašo panaikinti 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Der Grüne Punkt / EUIPO – Halston Properties (Apskritimo su dviem rodyklėm vaizdas)* (T-253/17, EU:T:2018:909, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo buvo atmestas jos ieškinys dėl 2017 m. vasario 20 d. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) penktosios apeliacinės tarybos sprendimo (byla R 1357/2015-5), susijusio su registracijos panaikinimo procedūra tarp *Halston Properties s. r. o.* ir *DGP* (toliau – ginčijamas sprendimas), panaikinimo.

Teisinis pagrindas

- 2 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 207/2009 dėl [Europos Sąjungos] prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1) buvo iš dalies pakeistas 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2424 (OL L 341, 2015, p. 21); šis įsigaliojo 2016 m. kovo 23 d. Vėliau jis buvo panaikintas ir nuo 2017 m. spalio 1 d. pakeistas 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017, p. 1). Vis dėlto, atsižvelgiant į bylos faktinių aplinkybių klostymosi laikotarpį, šis apeliacinis skundas turi būti nagrinėjamas remiantis Reglamento Nr. 207/2009 pirmine redakcija.

- 3 Šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta:

„[Europos Sąjungos] prekių ženklas suteikia savininkui išimtinės teises į jį. Savininkas turi teisę uždrausti visoms trečiosioms šalims be jo sutikimo komercinėje veikloje naudoti:

<...>

- b) bet kokį žymenį, kai dėl savo tapatumo [Europos Sąjungos] prekių ženklui ar panašumo į jį ir dėl [Europos Sąjungos] prekių ženklu ir tuo žymeniu ženklinamų prekių ar paslaugų tapatumo ar panašumo yra tikimybė, kad visuomenė bus suklaidinta; <...>

<...>“

- 4 To paties reglamento 15 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta:

„Jeigu per penkerius metus nuo įregistravimo savininkas nepradėjo iš tikrųjų naudoti [Europos Sąjungos] prekių ženklo [Sąjungoje] juo žymėdamas prekes arba paslaugas, kurioms jis buvo įregistruotas, arba jeigu ženklas nebuvo naudojamas penkerius metus iš eilės, [Europos Sąjungos] prekių ženklui taikomos šiame reglamente numatytos sankcijos, išskyrus atvejus, kai ženklas nebuvo naudojamas dėl tinkamų priežasčių.

<...>“

- 5 To paties reglamento 51 straipsnyje nustatyta:

„1. [Europos Sąjungos] prekių ženklo savininko teisės paskelbiamos panaikintomis padavus Tarnybai prašymą arba priešiškinį teisių pažeidimo byloje:

- a) jeigu penkerius metus iš eilės prekių ženklas [Sąjungoje] iš tikrųjų nebuvo naudojamas žymėti prekėms arba paslaugoms, kurioms jis buvo įregistruotas, ir nėra rimtų priežasčių jo nenaudoti <...>;

<...>

2. Jeigu yra pagrindas panaikinti teises tiktai į tam tikras prekes ar paslaugas, kurioms [Europos Sąjungos] prekių ženklas yra įregistruotas, paskelbiama apie savininko teisių panaikinimą tiktai į tokias prekes ar paslaugas.“

6 Reglamento Nr. 207/2009 66 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. [Europos Sąjungos] kolektyvinis ženklas yra [Europos Sąjungos] prekių ženklas, kurio paraiškoje buvo nurodyta, kad jis yra toks, ir dėl kurio galima ženklo savininke esančios asociacijos narių prekes arba paslaugas atskirti nuo kitoms įmonėms priklausančių prekių arba paslaugų. [Europos Sąjungos] kolektyvinių ženklų paraiškas gali paduoti gamintojų, paslaugų teikėjų ar prekybininkų asociacijos, kurios pagal jų veiklą reglamentuojančius įstatymus gali savo vardu turėti visų rūšių teises ir pareigas, sudaryti sutartis arba atlikti kitus teisinius veiksmus, būti ieškovu ir atsakovu teisme, taip pat ir kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė.

<...>

3. Šis reglamentas galioja [Europos Sąjungos] kolektyviniams ženkams tiek, kiek 67–74 straipsnių nuostatos nenustato kitaip.“

7 Šio reglamento 67 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. [Europos Sąjungos kolektyvinio ženklo pareiškėjas] privalo per nurodytą laiką pateikti jo naudojimą reglamentuojančias taisykles.

2. Naudojimą reglamentuojančiose taisyklėse nurodomi asmenys, kuriems leidžiama naudoti ženklą, narystės asociacijoje sąlygos ir, jei jos yra, ženklo naudojimo sąlygos kartu su sankcijomis. <...>“

8 Reglamento Nr. 207/2009 9, 15, 51, 66 ir 67 straipsnių formuluotės iš esmės išdėstytos Reglamento 2017/1001 9, 18, 58, 74 ir 75 straipsniuose.

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

9 1996 m. birželio 12 d. DGP padavė paraišką įregistruoti šį vaizdinį prekių ženklą kaip kolektyvinį Europos Sąjungos prekių ženklą (toliau – nagrinėjamas prekių ženklas):

10 Šios registracijos buvo prašoma prekėms, priklausančioms peržiūretos ir iš dalies pakeistos 1957 m. birželio 15 d. Nicos sutarties dėl tarptautinės prekių ir paslaugų klasifikacijos ženkams registruoti (toliau – Nicos sutartis) 1–34 klasėms, ir paslaugoms, priklausančioms Nicos sutarties 35, 39, 40 ir 42 klasėms.

11 Nurodytos prekės apima kasdienio vartojimo prekes, pavyzdžiui, maisto produktus, gėrimus, drabužius, kūno higienos prekes ir priežiūros prekes, taip pat profesionalams skirtas prekes, pavyzdžiui, žemės ūkiui ar pramonei skirtas prekes.

12 Nurodytos paslaugos atitiko šį aprašymą:

– 35 klasė „Reklama“;

- 39 klasė „Vežimas; prekių pakavimas ir sandėliavimas“;
 - 40 klasė „Medžiagų apdirbimas ir apdorojimas; pakuočių pakartotinas panaudojimas“;
 - 42 klasė „Atliekų šalinimas; duomenų doravimo kompiuterių programų kūrimas“.
- 13 Pagal prie paraiškos pridėtas naudojimą reglamentuojančias taisykles nagrinėjamas prekių ženklas buvo sukurtas „siekiant, kad vartotojai ir prekybininkai galėtų atpažinti [DGP perdirbimo sistemai] priklausančias pakuotes, kurioms buvo nustatytas mokestis sistemai finansuoti, ir supakuotas prekes bei jas atskirti nuo kitų pakuočių ir prekių“.
- 14 Nagrinėjamas prekių ženklas buvo įregistruotas 1999 m. liepos 19 d. Vėliau ši registracija pratęsta.
- 15 2012 m. lapkričio 2 d. *Halston Properties*, pagal Slovakijos teisę įsteigta įmonė, pateikė prašymą iš dalies panaikinti šio prekių ženklo registraciją, remdamasi Reglamento Nr. 207/2009 51 straipsnio 1 dalies a punktu, nes minėtas prekių ženklas nebuvo iš tikrųjų naudojamas prekėms, kurioms įregistruotas.
- 16 2015 m. gegužės 26 d. sprendimu EUIPO anuliavimo skyrius iš dalies patenkino šį prašymą. Jis nusprendė, kad nuo 2012 m. lapkričio 2 d. panaikinamos DGP teisės, kurias jai suteikė nagrinėjamas prekių ženklas, kiek tai susiję su visomis prekėmis, kurioms jis buvo įregistruotas, išskyrus pakuotes.
- 17 2015 m. liepos 8 d. DGP pateikė skundą dėl šio Anuliavimo skyriaus sprendimo.
- 18 Ginčijamu sprendimu EUIPO penktoji apeliacinė taryba šį skundą atmetė.
- 19 Apeliacinė taryba nusprendė, kad DGP neįrodė, jog nagrinėjamas prekių ženklas buvo naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją, t. y. užtikrinti prekių, kurioms jis įregistruotas, kilmės tapatybę. Vidutinis Sąjungos vartotojas nagrinėjamo prekių ženklo nesuvoks kaip šių prekių kilmės nuorodos, bet susies šį prekių ženklą su DGP perdirbimo sistemoje dalyvaujančių įmonių ekologiniu elgesiu.
- 20 Net jeigu atrodo, kad pakuotė ir prekė pardavimo metu atrodo kaip vienas vienetas, atitinkamas vartotojas šį prekių ženklą suvoks tik kaip nuorodą, kad šių įmonių prekių pakuotės gali būti surenkamos ir utilizuojamos remiantis šia sistema. Minėto prekių ženklo naudojimu nesiekama sukurti ar išsaugoti pačių prekių realizavimo rinkos.

Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 21 Ieškiniu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. balandžio 28 d.) DGP prašė panaikinti ginčijamą sprendimą ir priteisti bylinėjimosi išlaidas iš EUIPO.
- 22 Grįsdama savo ieškinį DGP nurodė vienintelį pagrindą, grindžiamą Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su šio reglamento 66 straipsniu, pažeidimu, ir nurodė, kad nagrinėjamas prekių ženklas buvo naudojamas ne tik toms paslaugoms, kurioms įregistruotas, bet ir prekėms, nurodytoms jį registruojant.
- 23 DGP, be kita ko, pabrėžė, kad šis prekių ženklas yra dedamas ant pakuočių, kurios su supakuota preke sudaro vieną ir tą patį pardavimo vienetą. Prekių ženklo naudotojai yra ne pakuočių tiekėjai, o prekių gamintojai arba platintojai. Ginčijamu prekių ženklu nurodoma, kad šios prekės yra kilusios iš įmonių, kurios įsipareigojo tvarkyti pakuotes pagal DGP sistemą. Be to, kadangi visuomenė šį prekių ženklą sieja su minėtų gamintojų ir platintojų ekologiniu elgesiu, jis išreiškia prekių „nematerialiąją savybę“.
- 24 Bendrasis Teismas šį ieškinį atmetė.

- 25 Visų pirma jis nurodė kriterijus, kuriais remiantis reikia vertinti, ar nagrinėjamas prekių ženklas buvo naudojamas iš tikrųjų.
- 26 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 26 punkte nusprendė, kad iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog „prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų, kai tai daroma pagal jo pagrindinę funkciją – užtikrinti prekių ar paslaugų, kurioms registruotas, kilmės tapatybę šių prekių ir paslaugų realizavimo rinkos sukūrimo ar išsaugojimo tikslais, išskyrus simbolinį naudojimą, kurio vienintelis tikslas – išsaugoti prekių ženklo suteikiamas teises“, ir kad „toku pačiu būdu kolektyvinio Europos Sąjungos prekių ženklo pagrindinė funkcija yra atskirti asociacijos, kuri yra tokio prekių ženklo savininkė, narių prekes ar paslaugas nuo kitų įmonių prekių ar paslaugų“.
- 27 To sprendimo 27–29 punktuose jis priminė, kad prekių ženklo naudojimo iš tikrųjų analizę reikia atlikti remiantis bendru vertinimu, kurį atliekant atsižvelgiama į visus konkrečiam atvejui svarbius veiksnius, pavyzdžiui, prekių ženklu žymimų prekių ar paslaugų pobūdį ir naudojimą, laikomą pateisinamu atitinkamame ekonomikos sektoriuje siekiant sukurti ar išlaikyti rinkos dalį.
- 28 Be to, skundžiamo sprendimo 33 punkte atsižvelgęs į tai, kad nagrinėjamas prekių ženklas buvo naudojamas iš tikrųjų kaip kolektyvinis prekių ženklas ant prekių pakuočių daugelyje Sąjungos valstybių narių, Bendrasis Teismas, kaip ir Apeliacinė taryba, nusprendė, kad šio prekių ženklo naudojimas iš tikrųjų, kiek tai susiję su pakuotėmis, nėra jo naudojimo iš tikrųjų prekėms įrodymas.
- 29 To sprendimo 36 punkte Bendrasis Teismas patikslino, kad šiuo atveju atitinkamą visuomenę daugiausia sudaro plačioji visuomenė, ir minėto sprendimo 38 punkte konstatavo, kad ši visuomenė identifikuoja nagrinėjamą prekių ženklą kaip nurodantį, jog pakuotės gali būti surenkamos ir utilizuojamos pagal tam tikrą sistemą.
- 30 To paties sprendimo paskesniuose punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad nagrinėjamas prekių ženklas nenurodo prekių kilmės.
- 31 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 41 punkte jis nurodė, kad „[t]iesa, kad [nagrinėjamu] prekių ženklu, atsižvelgiant į jo, kaip kolektyvinio prekių ženklo, funkciją, nurodoma, kad <...> prekių gamintojas ar pardavėjas priklauso [DGP] licencijavimo sistemai, taigi kartu yra informuojama apie tam tikrą ekologinį tokios įmonės elgesį“. Taigi atitinkama visuomenė gali atskirti prekių ženklą, nurodantį prekės komercinę kilmę, ir prekių ženklą, kuris nurodo, kaip utilizuojamos pakuočių atliekos. Be to, reikia atsižvelgti į tai, kad „pačios prekės dažnai yra žymimos prekių ženklais, priklausančiais skirtingoms įmonėms“.
- 32 Skundžiamo sprendimo 42 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad „[nagrinėjamo] prekių ženklo naudojimas kaip kolektyvinio prekių ženklo, kuriuo žymimos asociacijos narių prekės siekiant jas atskirti nuo prekių, kilusių iš šiai asociacijai nepriklausančių įmonių, atitinkamos visuomenės bus suvokiamas kaip su pakuotėmis susijęs naudojimas. <...> [Į]monės ekologinį elgesį dalyvaujant [DGP] licencijavimo sistemoje atitinkama visuomenė susies su galimybe ekologiškai pašalinti pakuotę, bet ne pačią supakuotą prekę, kuri gali būti netinkama pašalinti ekologiškai“.
- 33 Galiausiai Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 44 ir 45 punktuose nusprendė, kad nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas taip pat nebuvo skirtas sukurti ar išsaugoti prekių realizavimo rinkai. Ši prekių ženklą vartotojai žino tik kaip nuorodą, kad pakuotė dėl gamintojo ar platintojo įnašo bus pašalinta ir utilizuota, jei šis vartotojas atneš šią pakuotę į netoli esančią surinkimo vietą. Taigi minėto prekių ženklo buvimas ant pakuotės tiesiog reiškia tai, kad šios prekės gamintojas ar platintojas elgiasi pagal Sąjungos teisės aktuose nustatytą reikalavimą, kuriuo remiantis pakuočių atliekų utilizavimo pareiga privaloma įmonėms. Bendrojo Teismo teigimu, mažai tikėtiniu atveju, kai vartotojas gali apsispręsti, remdamasis vien pakuotės kokybe, šiuo prekių ženklu vis tiek sukuriama ar išsaugoma ne prekių, o tik jų pakuočių realizavimo rinka.

Šalių reikalavimai

34 DGP Teisingumo Teismo prašo:

- panaikinti skundžiamą sprendimą,
- priimti galutinį sprendimą patenkinant pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus arba, nepatenkinus šio reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir
- priteisti iš EUIPO bylinėjimosi išlaidas.

35 EUIPO Teisingumo Teismo prašo:

- atmesti apeliacinį skundą ir
- priteisti iš DGP bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

36 Grįsdama apeliacinį skundą DGP iš esmės nurodo vienintelį pagrindą, grindžiamą Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su šio reglamento 66 straipsniu, pažeidimu.

Šalių argumentai

37 DGP teigimu, Bendrasis Teismas nepaisė sąvokos „naudojimas iš tikrųjų“, kaip ji suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pateiktą Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalies aiškinimą, ir tinkamai neatsižvelgė į šio reglamento 66 straipsnyje išdėstytas kolektyvinių Europos Sąjungos prekių ženklų charakteristikas. Taigi skundžiamame sprendime padaryta teisės klaidų.

38 DGP, be kita ko, pažymi, kad Bendrasis Teismas manė, jog neturi reikšmės aplinkybė, kuri vis dėlto buvo konstatuota skundžiamo sprendimo 41 ir 42 punktuose, kad nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas atitinkamai visuomenei parodo, jog prekės, ant kurių pakuočių dedamas šis prekių ženklas, yra kilusios iš įmonių, priklausančių DGP sistemai, ir kad šis naudojimas reiškia šių įmonių bendrą ekologišką elgesį.

39 Kadangi vertindamas, ar nagrinėjamas prekių ženklas „naudojamas iš tikrųjų“, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į aspektus, susijusius su prekių, kurioms šis prekių ženklas įregistruotas, prekyba, jis nepagrindė šio vertinimo kolektyvinio Europos Sąjungos prekių ženklo pagrindine funkcija. Dėl šios teisės klaidos jis paskui nusprendė, kad nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas yra susijęs ne su prekėmis, kurioms jis buvo įregistruotas, o tik su jų pakuotėmis, nors buvo žinoma, kad nagrinėjamo prekių ženklo naudotojai prekiauja prekėmis ir nėra pakuočių medžiagos gamintojai ar platintojai.

40 DGP teigimu, pagal prekių ženklų teisę prekės ir jų pakuotės turi būti vertinamos kartu, nes sudaro visumą ir yra parduodamos kaip vienas ir tas pats vienetas. Bendrojo Teismo atliktas vertinimas yra pagrįstas priešingu požiūriu, kuriuo remiantis skundžiamo sprendimo 44 ir 45 punktuose, netaikant tinkamų vertinimo kriterijų, buvo nuspręsta, kad nagrinėjamo kolektyvinio prekių ženklo naudojimu nesiekama sukurti ar išlaikyti asociacijos – šio prekių ženklo savininkės – narių prekių realizavimo rinkos.

41 Skundžiamame sprendime Bendrojo Teismo padarytos klaidos dėl naudojimo iš tikrųjų vertinimo kriterijų taip pat pabrėžtos minėto sprendimo 41 punkte nurodytame argumente, pagal kurį nurodytos prekės „dažnai yra žymimos prekių ženklais, priklausančiais skirtingoms įmonėms“. Šiuo klausimu DGP

pažymi, kad įprasta, jog kolektyvinis prekių ženklas naudojamas skirtingų įmonių prekėms, ir akivaizdu, jog šios įmonės deda individualius prekių ženklus ant savo prekių ar jų pakuočių. Vis dėlto vienu metu naudojant ir kolektyvinį prekių ženklą, ir individualų prekių ženklą tai nereiškia, kad kolektyvinis prekių ženklas nėra naudojamas iš tikrųjų.

- 42 EUIPO tvirtina, kad vienintelis ieškinio pagrindas, jeigu jis nėra nepriimtinas, bet kuriuo atveju nepagrįstas.
- 43 Tam, kad būtų galima konstatuoti, jog kolektyvinis prekių ženklas buvo „naudojamas iš tikrųjų“ prekėms, kurioms jis įregistruotas, būtina, kad šis prekių ženklas būtų naudojamas šioms prekėms „kaip“ kolektyvinis prekių ženklas.
- 44 Taigi nepakanka to, kad nagrinėjamas prekių ženklas bet koku būdu buvo naudojamas prekėms, kurioms įregistruotas. EUIPO nuomone, atvirkščiai, turi būti objektyvus ir pakankamai konkretus ryšys tarp kolektyvinio prekių ženklo ir juo žymimų prekių. Nesant tokio ryšio, reikėtų daryti išvadą, kad kolektyvinis prekių ženklas nėra naudojamas pagal savo pagrindinę funkciją – atskirti asociacijos, kuri yra jo savininkė, narių prekes ir paslaugas nuo kitų įmonių prekių ar paslaugų.
- 45 Šiuo atveju tokio ryšio nėra. Gamintojų ir platintojų priklausymas DGP sistemai susijęs tik su pakuotėmis, t. y. prekių pakavimu, o ne su pačiomis prekėmis. Tai, kad prekė ir jos pakuotė sudaro pardavimo vienetą, nieko nekeičia.
- 46 Taigi Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas atitinkamai visuomenei suteikia informaciją apie pakuotę, o ne apie į ją supakuotą prekę.
- 47 DGP argumentas dėl individualių ir kolektyvinių prekių ženklų naudojimo tuo pačiu metu nėra svarbus. Šiuo klausimu EUIPO pažymi, kad, neatsižvelgiant į tai, ar egzistuoja tokia aplinkybė, kolektyvinio prekių ženklo naudojimas iš tikrųjų prekėms, kurioms jis įregistruotas, turi būti įrodytas.
- 48 EUIPO taip pat pritaria Bendrojo Teismo vertinimui dėl klausimo, ar nagrinėjamo prekių ženklo naudojimu buvo siekiama sukurti arba išsaugoti prekių, kurioms nagrinėjamas prekių ženklas įregistruotas, realizavimo rinką. Šiuo klausimu ji pažymi, kad reikalavimas, susijęs su tikslu sukurti ar išsaugoti prekių realizavimo rinką, vienodai taikomas kolektyviniams ir individualiems prekių ženkliams. Šiuo atveju nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas ant prekių pakuotės gali būti svarbus vartotojui sprendžiant dėl pirkinio tik dėl pakuotės. Tai įrodo, kad šio prekių ženklo naudojimu nesiekama sukurti ar išsaugoti prekių realizavimo rinkos.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 49 Kadangi Reglamento Nr. 207/2009 67–74 straipsniuose nenumatyta kitaip, jo 15 ir 51 straipsniai, remiantis minėto reglamento 66 straipsnio 3 dalimi, yra dalis jo nuostatų, kurios taikomos kolektyviniams Europos Sąjungos prekių ženkliams.
- 50 Taigi pagal 15 ir 51 straipsnius tokio prekių ženklo savininko teisės panaikinamos, jeigu penkerius metus iš eilės prekių ženklas Sąjungoje iš tikrųjų nebuvo naudojamas žymėti prekėms arba paslaugoms, kurioms įregistruotas, ir jeigu nėra tinkamų jo nenaudojimo priešasčių. Jeigu yra pagrindas panaikinti teises tik dėl dalies prekių ir paslaugų, registracija panaikinama tik tokioms prekėms ar paslaugoms.
- 51 Nors Bendrojo Teismo išvados dėl prekių ženklo naudojimo yra faktinio pobūdžio, todėl, išskyrus atvejus, kai faktinės aplinkybės buvo iškraipytos, negali būti ginčijamos apeliaciniame procese, vis dėlto apeliacinio skundo pagrindas, grindžiamas Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalies pažeidimu, yra priimtinas, kai jis susijęs su kriterijais, pagal kuriuos Bendrasis Teismas turi įvertinti naudojimo iš

- tikrųjų buvimą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 11 d. Sprendimo *EUIPO / Cactus*, C-501/15 P, EU:C:2017:750, 64 punktas). Taip yra šiuo atveju, nes vienintelis apeliacinio skundo pagrindas yra susijęs su kriterijais, į kuriuos atsižvelgiant reikia vertinti kolektyvinio Europos Sąjungos prekių ženklo naudojimą iš tikrųjų, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, atsižvelgiant į šios rūšies prekių ženklo charakteristikas.
- 52 Dėl esmės reikia priminti, kad, kaip Bendrasis Teismas pabrėžė skundžiamo sprendimo 26 punkte, kolektyvinio Europos Sąjungos prekių ženklo pagrindinė funkcija yra atskirti asociacijos, kuri yra tokio prekių ženklo savininkė, narių prekes ar paslaugas nuo kitų įmonių prekių ar paslaugų (2017 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *The Tea Board / EUIPO*, C-673/15 P–C-676/15 P, EU:C:2017:702, 63 punktas).
- 53 Taigi, priešingai nei individualaus prekių ženklo atveju, kolektyvinio prekių ženklo pagrindinė funkcija nėra nurodyti vartotojui prekių ar paslaugų, kurioms jis įregistruotas, „kilmės tapatybę“, nes ši funkcija, kuria siekiama užtikrinti vartotojui, kad nagrinėjamos prekės ar paslaugos buvo pagamintos ar suteiktos kontroliuojant vienai įmonei, atsakingai už jų kokybę, būdinga individualiems prekių ženkliams (žr., be kita ko, 2017 m. birželio 8 d. Sprendimo *W. F. Gözze Frottierweberei ir Gözze*, C-689/15, EU:C:2017:434, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 54 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 207/2009 66 straipsnyje visiškai nereikalaujama, kad gamintojai, paslaugų teikėjai ar prekybininkai, kurie priklauso asociacijai, turinčiai kolektyvinį Europos Sąjungos prekių ženklą, priklausytų tai pačiai įmonių grupei, kuri gamina ar tiekia prekes ar teikia paslaugas kontroliuojant vienai įmonei. Pagal šį reglamentą nedraudžiama, kad tokios asociacijos nariai būtų konkurentai, kurių kiekvienas naudotų tiek kolektyvinį prekių ženklą, kuriuo nurodoma, kad jie priklauso tai asociacijai, tiek individualų prekių ženklą, nurodantį prekių ar paslaugų kilmės tapatybę.
- 55 Iš skundžiamo sprendimo 26 punkte primintos Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad prekių ženklas yra naudojamas iš tikrųjų, kai jis naudojamas pagal savo pagrindinę funkciją – užtikrinti prekių ar paslaugų, kurioms jis registruotas, kilmės tapatybę šių prekių ar paslaugų realizavimo rinkos sukūrimo ar išsaugojimo tikslais (dėl individualių prekių ženklų žr. be kita ko, 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Ansul*, C-40/01, EU:C:2003:145, 43 punktą ir 2019 m. liepos 3 d. Sprendimo *Viridis Pharmaceutical / EUIPO*, C-668/17 P, EU:C:2019:557, 38 punktą).
- 56 Ši jurisprudencija *mutatis mutandis* taikoma kolektyviniams Europos Sąjungos prekių ženkliams. Šie prekių ženkliai, kaip ir individualūs prekių ženkliai, yra naudojami prekyboje. Taigi tam, kad būtų laikoma, jog jie naudojami „iš tikrųjų“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį, toks naudojimas turi atitikti atitinkamų įmonių tikslą sukurti ar išsaugoti prekių ir paslaugų realizavimo rinką.
- 57 Iš to matyti, kad kolektyvinis Europos Sąjungos prekių ženklas naudojamas iš tikrųjų, kai jis naudojamas pagal savo pagrindinę funkciją – atskirti asociacijos, kuri yra jo savininkė, narių prekes ar paslaugas nuo kitų įmonių prekių ar paslaugų tam, kad būtų sukurta ar išsaugota šių prekių ir paslaugų realizavimo rinką.
- 58 Konkrečiau kalbant, toks prekių ženklas naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją nuo to momento, kai jis leidžia vartotojui suprasti, kad nurodytos prekės ar paslaugos yra kilusios iš įmonių, priklausančių asociacijai, kuri yra prekių ženklo savininkė, ir taip atskirti šias prekes ar paslaugas nuo tų, kurios pagamintos šiai asociacijai nepriklausančių įmonių.
- 59 Skundžiamo sprendimo 41 punkte Bendrasis Teismas pripažino, kad nagrinėjamas prekių ženklas, atsižvelgiant į jo, kaip kolektyvinio prekių ženklo, funkciją, nurodo aplinkybę, kad ginčijamų prekių gamintojas ar platintojas yra apeliančios licencinės sutarties sistemos dalis.

- 60 Vadinas, toks kolektyvinis prekių ženklas naudojamas pagal jo pagrindinę funkciją, ir tokios išvados, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 54 punkte, negali paneigti skundžiamo sprendimo 41 punkte išdėstytas teiginys, kad atitinkama visuomenė puikiai gali atskirti prekių ženklą, nurodantį prekės komercinę kilmę, ir prekių ženklą, kuris nurodo, kaip utilizuojamos tuščių ir panaudotų pakuočių atliekos.
- 61 Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 44 punkte dar kartą pažymėjo, kad apeliantei nepavyko įrodyti, jog nagrinėjamo prekių ženklo naudojimu buvo siekiama sukurti ar išsaugoti ginčijamų prekių realizavimo rinką, todėl negali būti jo naudojimo iš tikrųjų, kiek tai susiję su šiomis prekėmis.
- 62 Vis dėlto siekiant nustatyti, ar šis reikalavimas tenkinamas, pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją reikėjo išnagrinėti, ar nagrinėjamas prekių ženklas iš tikrųjų naudojamas nurodytų prekių ar paslaugų „rinkoje“. Tokia analizė turėtų būti atlikta vertinant ypač naudojimo tam tikrame ekonomikos sektoriuje, siekiant išlaikyti ar įgyti prekių ženklu saugomų prekių ar paslaugų rinkos dalį, pagrįstumą, prekių ar paslaugų pobūdį, rinkos ypatybes, prekių ženklo naudojimo apimtį ir dažnumą (žr., be kita ko, 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Ansul*, C-40/01, EU:C:2003:145, 37 ir 43 punktus; taip pat 2019 m. liepos 3 d. Sprendimo *Viridis Pharmaceutical / EUIPO*, C-668/17 P, EU:C:2019:557, 39 ir 41 punktus).
- 63 Nors skundžiamo sprendimo 27 punkte Bendrasis Teismas iš tikrųjų nurodė šiuos kriterijus, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju jis vėliau jų netaikė.
- 64 Kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 3 ir 41 punktų, Bendrajame Teisme buvo aišku, kad nagrinėjamas prekių ženklas buvo įregistruotas labai įvairioms prekėms, kurios priskiriamos prie daugelio prekių kategorijų, priklausančių 1–34 klasėms pagal Nicos sutartį, ir kad parduodamos prekės yra supakuotos. Taip pat buvo aišku, kad šios pakuotės po to, kai vartotojas jas išpakuoja ar panaudoja prekę, tampa atliekos.
- 65 Be to, šio sprendimo 41 ir 42 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad nagrinėjamą prekių ženklą atitinkama visuomenė iš tikrųjų suvokia kaip nurodantį, kad atitinkamų prekių gamintojai ir platintojai priklauso bendrai DGP nustatytai ekologinio apdorojimo sistemai ir kad ši sistema leidžia vartotojui, perkančiam šias prekes, nunešti pakuočių atliekas į netoli esantį jų surinkimo punktą, kad jos būtų pašalintos ir utilizuotos. Šio sprendimo 44 punkte Bendrasis Teismas taip pat nurodė, kad taip elgdamiesi šie gamintojai ir platintojai laikosi pagal Sąjungos teisę jiems nustatytos pareigos prisidėti prie prekių pakuočių atliekų utilizavimo.
- 66 Konstatavęs, kad DGP sistemai priklausančios įmonės, ant prekių pakuočių dėdamos nagrinėjama prekių ženklą, iš tikrųjų nurodo, kokioje pakuočių atliekų surinkimo ir utilizavimo sistemoje jos dalyvauja kaip gamintojos ir platintojos, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 44 ir 45 punktuose nusprendė, kad nebuvo įrodyta, jog nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas prisidėjo prie šių įmonių tikslo sukurti ar išsaugoti jų prekių realizavimo rinką.
- 67 Remiantis šio sprendimo 62 punkte nurodytoje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje įtvirtintais vertinimo kriterijais, prieš darydamas šią išvadą ir priimdamas sprendimą dėl nagrinėjamo prekių ženklo savininko teisių panaikinimo beveik visoms prekėms, kurioms šis prekių ženklas įregistruotas, Bendrasis Teismas turėjo išnagrinėti, ar šiuo atveju tinkamai įrodytas naudojimas, t. y. nagrinėjamo prekių ženklo žymėjimas ant DGP sistemai priklausančių įmonių prekių pakuočių, atitinkamuose ekonomikos sektoriuose yra laikomas pateisinamu, kad būtų išlaikyta ar sukurta prekių rinkos dalis.
- 68 Skundžiamame sprendime nėra tokio vertinimo, kuris taip pat turėjo būti susijęs su atitinkamų prekių pobūdžiu ir rinkų, kuriose jos parduodamos, ypatybėmis. Bendrasis Teismas, be abejo, konstatavo, kad vartotojas supranta, jog DGP sistema susijusi su prekių pakuočių surinkimu netoli esančioje vietoje ir jų utilizavimu, o ne su pačių prekių surinkimu ar utilizavimu, bet tinkamai neišnagrinėjo, ar

parduodant prekes nurodymas vartotojui apie tokią pakuočių atliekų surinkimo netoli esančioje vietoje ir jų ekologinio šalinimo sistemą atitinkamuose ekonomikos sektoriuose arba kai kuriuose iš jų yra pateisinamas, siekiant išlaikyti ar sukurti prekių rinkos dalį.

- 69 Nors šiuo klausimu nebuvo galima tikėtis iš Bendrojo Teismo, kad jis atskirai išnagrinės aspektus, susijusius su kiekvienu detaliu prekių, nurodytų nagrinėjamo prekių ženklo registracijos akte, aprašymu, vis dėlto, atsižvelgiant į prekių ženklu pažymėtų nagrinėjamų prekių įvairovę, reikėjo atlikti analizę, kuri suskirstytų įvairias prekių kategorijas pagal jų pobūdį ir rinkos ypatybes ir kurią atliekant dėl kiekvienos iš šių prekių kategorijų būtų įvertinta, ar nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas iš tikrųjų atitinka tikslą sukurti arba išlaikyti rinkos dalis.
- 70 Kai kurie iš nagrinėjamų ekonomikos sektorių yra susiję su kasdienio vartojimo prekėmis, pavyzdžiui, maisto produktais, gėrimais, kūno higienos prekėmis ir priežiūros prekėmis, dėl kurių kasdien gali atsirasti pakuočių atliekų, kuriomis vartotojas turi atsikratyti. Taigi negalima atmesti galimybes, kad gamintojo ar platintojo nuoroda ant tokios rūšies prekių pakuočių apie priklausymą pakuočių atliekų surinkimo netoli esančioje vietoje ir jų ekologinio tvarkymo sistemai gali daryti įtaką vartotojų sprendimams pirkti ir taip prisidėti prie rinkos dalių, susijusių su šiomis prekėmis, sukūrimo ar išlaikymo.
- 71 Skundžiamo sprendimo 45 punkte Bendrasis Teismas apsiribojo tik bendrai ir dėl visų ginčijamų prekių nurodydamas, kad net jei vartotojo pasirinkimą veikia tam tikros prekės pakuotės kokybė, nagrinėjamas prekių ženklas sukurtų ar išsaugotų realizavimo rinką, palyginti su kitais ūkio subjektais, tik tiek, kiek tai susiję su pakuote, o ne su atitinkama preke. Toks samprotavimas negali būti tinkamai grindžiamas šio sprendimo 62 punkte nurodytais kriterijais ir, be kita ko, leidžia daryti prieštaringą išvadą, kad net tuo atveju, kai nagrinėjamo prekių ženklo naudojimas prisideda prie prekių, ant kurių pakuočių yra šis prekių ženklas, pirkimo skatinimo, toks naudojimas turi būti laikomas nesusijusiu su šių prekių realizavimo rinkos sukūrimu ar išlaikymu.
- 72 Be to, reikia pažymėti, kad vertinant, ar prekių ženklas yra naudojamas iš tikrųjų, būtinybė atlikti analizę, per kurią tinkamai atsižvelgiama į nurodytų prekių ar paslaugų pobūdį ir atitinkamas jų rinkos savybes, ir per kurią dėl šios priežasties būtų išskiriamos kelios prekių ar paslaugų rūšys, jeigu jos labai skiriasi, tinkamai atspindi minėto vertinimo sudėtingumą. Toks vertinimas iš tikrųjų leidžia nustatyti, ar prekių ženklo savininko teisės į prekių ženklą yra panaikintos, o jei taip, kurioms prekėms ar paslaugoms toks panaikinimas pripažįstamas.
- 73 Šiuo atveju, žinoma, svarbu, kad būtų užtikrintas naudojimo reikalavimo, kuris faktiškai atitinka tikslą sukurti ar išsaugoti prekių ir paslaugų, kurioms įregistruotas prekių ženklas, realizavimo rinką, laikymasis tam, kad prekių ženklo savininkui nebūtų suteikta nepagrįsta apsauga, kiek tai susiję su prekėmis ar paslaugomis, kurių prekybai šis prekių ženklas iš tikrųjų yra nenaudojamas. Vis dėlto taip pat yra svarbu, kad prekių ženklų savininkai, o kolektyvinio prekių ženklo atveju jų nariai galėtų savo žymenį naudoti komercinėje veikloje ir būtų tinkamai apsaugoti.
- 74 Neatlikęs šio sprendimo 62 punkte primintoje jurisprudencijoje nurodytos analizės, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, taikydamas sąvoką „naudojimas iš tikrųjų“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnio 1 dalį.
- 75 Vadinas, vienintelis apeliacinio skundo pagrindas yra pagrįstas, o skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas.

Dėl ieškinio Bendrajame Teisme

- 76 Remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirma pastraipa, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti.
- 77 Šiuo atveju Teisingumo Teismas turi informacijos, reikalingos tam, kad būtų priimtas galutinis sprendimas dėl ieškinio pirmojoje instancijoje vienintelio pagrindo.
- 78 Iš ginčijamo sprendimo, kurio turinys išdėstytas šio sprendimo 19 ir 20 punktuose, matyti, kad EUIPO penktoji apeliacinė taryba rėmėsi motyvais, kurie iš esmės atitinka skundžiamo sprendimo motyvus. Bendrasis Teismas iš esmės pakartojė šios Apeliacinės tarybos argumentus. Taigi, kaip matyti iš šio sprendimo 74 punkto, šie argumentai yra teisiškai klaidingi tiek, kiek jais neatsižvelgiama į sąvokos „naudojimas iš tikrųjų“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 15 straipsnį, apimtį.
- 79 Vadinas, reikia panaikinti ginčijamą sprendimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 80 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teismas priima galutinį sprendimą byloje, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 81 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 82 Kadangi DGP prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš EUIPO ir pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi padengti ne tik savo, bet ir DGP bylinėjimosi išlaidas, patirtas nagrinėjant šį apeliacinį skundą ir vykstant procesui pirmojoje instancijoje.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Der Grüne Punkt / EUIPO – Halston Properties (Apskritimo su dviem rodyklėmis vaizdas)* (T-253/17, EU:T:2018:909).**
- 2. Panaikinti 2017 m. vasario 20 d. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) penktosios apeliacinės tarybos sprendimą (byla R 1357/2015-5).**
- 3. Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO) padengia savo ir *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH* bylinėjimosi išlaidas, patirtas nagrinėjant šį apeliacinį skundą ir vykstant procesui pirmojoje instancijoje.**

Parašai.